

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

שהרחיבו בכך רבותינו שעל האדם להשתתף בצערה.

עיקר השמחה מחיבור פנימי עמוק וחזק לחלקו ברוחניות בכלל, ובקרבת ה' בפרט, מתוך אמונה פשוטה שהקב"ה מנהיג את עולמו ו"הכל לטובה".

שמחה

שאלה:

א) מה המקור שהאדם צריך ללמוד חלקו באורייתא?

תשובה:

א. "ותן חלקנו בתורתך".

שאלה:

ב) איך מגיעים לשמחה, הלא יש כמה תנאים לשמחה, שהאדם צריך להגיע לחלקו באורייתא, וגם צריך להוציא כוחותיו אל הפועל, וכבר בזה יש עבודה אינספית, וגם צריך אמונה ובטחון ומבט של עין טובה, וא"כ לכאורה יש דרך ארוכה מאד מאד להגיע לשמחה, האם יש דרך קצרה לשמחה או שא"א לאדם להיות בשמחה עמוקה אא"כ הגיע לחלקו באורייתא והוציא כוחותיו אל הפועל?

תשובה:

ב. זו דרך ארוכה, אולם יש שמח בחלקו, במה שהשיג עתה. וכן שמח בכל נקודה טובה ולו הקטנה ביותר שיש בו, כי בתוכה מאיר אור ה'.

שאלה:

ג) ר' שמשון פניקוס זצ"ל כתב יש

השמחה הוא הוצאת כוחות הנפש מן הכח אל הפועל

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א

בסידרה על שמחה מפורט לפי ד' יסודות הבנתי מדברי הרב שליט"א שענין השמחה הוא הוצאת כוחות הנפש מן הכח אל הפועל. והרי לכאורה שייך גם להוציא לפועל בעצב כדוגמת העובר עבירה בפעולה מחמת כפיה ואם השמחה רק לפעמים מתלווה להוצאת כוחות לכ' בע"כ שאין הוצאת כוחות עצם הענין של שמחה. תודה רבה.

תשובה:

אם עובר איסור, נקרא איסור מלשון בית האסורים, ואינו יוצא לפועל כראוי. וכן אם נעשה בעל כרחו, אינו יוצא לפועל כראוי.

פעמים רבות חסר בשמחה מפני חוסר המודעות מהו שמחה, ולכך אינו שמח כאשר מוציא כוחותיו לפועל כי אינו חש זאת כראוי. אולם זהו תנועה של שמחה, שלא האירה בלב שמחה בפועל. אולם זהו תנועת מהות של שמחה!

מאז תחילת הקודונה, שגילינו את שיחותיך

שאלה:

כבוד הרב שליט"א, אנחנו בעלי תשובה ב"ה. מאז תחילת הקודונה, שגילינו את שיחותיך וכתביך, הבנו יותר את התהליכים שקורים כאן בעולם ובחברה. מחד, ברור שטוב יותר להיות בצד של האמת ולא בחושך, אבל מאידך

זה הוסיף פתאום כ"כ הרבה כאב בלב עלינו ועל כל עם ישראל על המצב שאנו שרויים בו. למה לדעת את האמת צריך לכאוב כ"כ? ומהיכן לשאוב את השמחה בזמנים כה מטלטלים?

בתודה רבה על זמנך ופניותך,

תשובה:

כתיב יוסף דעת יוסף מכאוב. וכבר אמר הרבי מקאצק, שאוי לו למי שאינו רוצה להוסיף דעת כי אינו רוצה להוסיף מכאוב.

ידיעת המצב מוכרחת על מנת להינצל מן הרע, כי אילו אינו יודע את המצב הרי הוא כסומא ההולך על שפת הנהר.

ידיעה זו מוסיפה כאב רב מאוד, והיא ההשתתפות של האדם בצער השכינה,

אפשר שזהו הסוד כאן, שהכל נובע ממדת תמימותו). וא"כ תמיד אני שואל לעצמי: למה הוא תמיד בשמחה ובחיות, ואילו אני שהוא הרבה יותר עמוק ממנו ואני תמיד עוסק בזיכוכ נפשי ובנין עולם הפנימי שלי, למה קשה לי להיות בשמחה ולהיות שמח בחלקי ברוחניות ולמה אני בא בקלות לכעס ומרירות ועצבות וחוסר איזון בנפשי? הלא מכל שיעורי הרב על ענין השמחה (כמו דע את שמחתך ועוד) משמע ששמחה הוא דבר עמוק ופנימי מאד, וא"כ למה השמחה רחוק ממני כ"כ אם אני תמיד מעמיק בחיים ובעבודתי, לכאורה אני צריך להיות קרוב יותר אל השמחה, הרבה והרבה מאדם שאינו בונה את עולמו הפנימי כללי, וא"כ למה הזולת הוא תמיד בשמחה ואני לא?? וכמובן אני תמיד אוכל את עצמי מפנים בקנאה, על שאיני בשמחה ובחיות תמיד כמו החבר הנ"ל שהוא תמיד בשמחה ובחיות ובצחוק, ולפעמים אני שואל על עצמי: אפשר שאני עמוק הרבה יותר מידי, אפשר שאני חושב יותר מידי וזה מונע אותי משמחה תמידית? וא"כ אפשר שאני צורך לשנות את גישתי אל חיים, ולא להיות מעמיק כ"כ, רק להיות יותר בתמימות ובפשיטות ולא לחשוב ולא להתעמק כ"כ?

תשובה:

ב. עיקר המעכב הוא שקיעות ביסוד מים בלתי מזוכך ומאוזן.

הנ"ל "חלק" יותר, הינך מורכב יותר. אולם אין לעזוב את ההרכבה, אלא לאזנה ולזככה, כי זהו חלקך.

שאלה:

ג) יש מושג היום ש"עצבות הוא סימן שהאדם הוא עמוק", כלומר שעצבות ומרה שחורה הוא סימן שהאדם הוא פנימי יותר, ואילו אדם שהוא תמיד בשמחה הוא אדם שאינו עמוק כ"כ וע"כ הוא חיצוני יותר, ושהוא מה שאומרים בטיפול לבנ"א עצובים (אפי" גויים), דאם הם באים בקלות לעצבות ולכעס על עצמם, אין להתעצב מזה דאדרבה זהו סימן שהם "עמוקים"

תשובה:

עונג - חיבור לשורש ברצוא ושוב. שמחה - התרחבות.

עמקות וחיצוניות ביחס לש-

מחה ועצבות

שאלה:

א) מישהו שהוא תמיד בשמחה ובחיוך ובפנים צוחקות, ומצחק בקלות, באופן נפלא מאד שהכל מתפעלים ממנו איך שהוא תמיד מלא בחיות ושמחה על פניו - מאיפה זה נובע? האם זה נובע מגילוי הנשמה שלו, או מקשר פנימי מאד עם הקב"ה, או מקשר חזק עם התורה, או מטבע הנפש הבהמית שלו, או מאיזה יסוד בפרטות בנפשו שבא בקלות לשמחה (אפשר רוח או מים)?

תשובה:

א. יכול לנבוע מכל הנ"ל, כל אחד לחוד, או ביחד.

שאלה:

ב) באופן פרטי יותר, יש לי חבר אחד שהוא תמיד בחיוך ובפנים צוחקות כהנ"ל, הוא מצחק בקלות ותמיד אומר דברים חיוביים שמעורר שמחה או גיחוך או הנאה להזולת, ולא שמעתי שום דבר שלילי מפיו, ואפי' אם הוא אומר דבר קצת שלילי הוא אומר זאת רק באופן שגורם חיוך וצחוק להזולת, והוא עשה זאת תמיד בטבעו באופן נפלא מאד, ותמיד אני מתפעל ממנו ומאופי נפשו. ואני מסופק אם הוא או אדם פנימי מאד שחי עמוק עם נשמתו ועם הקב"ה ותורתו, או אדרבה אפשר שהוא אדם חיצוני מאד שאינו מתבונן כ"כ ואינו מעמיק כ"כ בחייו ובמשמעות החיים ואינו בונה עולמו הפנימי כלל. ואני יודע אותו להרבה שנים וכנראה שהוא יותר נוטה לצד השני, הוא אינו מעמיק כ"כ בחיים ואינו חושב כ"כ כמוני. (אמנם שמעתי מחמיו של הנ"ל שהעדים הוא מתנהג תמיד במדת התמימות וכמו שהמהר"ל מתאר בנתיב התמימות, וא"כ

הקבלה של נרנח"י לכה המעשה (נפש), כח המידות (רוח), כח הכוונה ומחשבה (נשמה), כח הרצון (חיה) וכח השמחה (יחידה). האם הרב מסכים לזה? והאם הרב מסכים ששמחה במצוות הוא בחי' יחידה, צ"ע דהא מנוחה היא בחי' יחידה (וכמו שהרב מבאר תמיד), והרב מבאר שמנוחה ושמחה היא סתירה, כיון שמנוחה היא אי-תנועה ואילו שמחה היא תנועה.

תשובה:

ג. מעשה - נפש. מידות - רוח. התבוננות - נשמה. מחשבה של ראייה - חיה. רצון - יחידה. שמחה אותיות חמשה, היינו כללות הארת המקיף של היחידה שמקיף לכל הנרנ"ח בשווה.

מנוחה - ביטול הרצון, בחינת עתיק כנגד כתר. לעומת אריך, רצון, שאף הוא כנגד כתר, כנודע שעתיק ואריך כנגד כתר. עיין לדוגמא עץ חיים שער המוחין, פרק ג'. שמחה, מקיף של יחידה, שמקיף לנרנ"ח, כנ"ל.

שאלה:

ד) בעבר היה לי סדר עם חברותא א' שנתן לי הרבה סיפוק וחיות ועונג, ומחמת כמה טעמים הסדר הזו אינו יכול להמשיך, והייתי בתחושה של אבילות מסוימת להרבה שנים על שנאבד לי סדר הזו. כיצד אני יכול לשוב לאותו חיות, לאותו שמחה, לאותו תענוג שהיה לי אז.

תודה רבה מאד להרב,

תשובה:

ד. צריך ללמוד ללבוש ולהפשיט ולא לקבל חיות דוקא ע"י לבוש מסוים, אלא מאן דלביש ברמשא לא לביש בצפרא וכו'. נקודת החיות הפנימית אינה משתנה לפי שורשו, אולם הלבוש משתנה.

עונג ושמחה

שאלה:

מה ההבדל בין עונג לשמחה

טפי, ובידיעה הזו בני"א כאלו יכולים לחזק את רוחם שיש להם עמקות יותר משאר בני"א שאינם עצובים כמוהם. האם יש אמת לדבר הזה?

תשובה:

ג. פעמים כן, פעמים לא. פעמים זה נובע מעמקות, ופעמים למשל מעפר בלתי מזוכך.

ביטחון ושמחה

שאלה:

האם ביטחון מוביל לשמחה או שמחה מוביל לביטחון?

מה הקשר שלהם אחד לשני?

ואיך נוכל לחזק את שתי המידות הללו במצב זה?

תשובה:

בטחון מעלה את האדם מיסוד העפר, שנקנס לירד אליו בחטא אדה"ר, "עפר אתה", ונקנס לעובדו - "בזעת אפיק תאכל לחם".

וכאשר בוטח, עולה למעלה מיסוד העפר, שהוא שורש העצבות, ולכך הבטחון מביא לידי שמחה.

וכן שמחה מרוממת את הנפש, ועל ידי זה יותר קרוב לשורש, לה' יתברך, וכן יותר "קרוב" לבטוח בו, כי קרוב אליו.

ככל שהאדם רחוק יותר, בטוח פחות, ככל שקרוב יותר, בוטח יותר.

יש לשנן את יסודי האמונה בהשגחה פרטית, שינון בפה ובמחשבה, וכן התבוננות במאורעות החיים להכיר בהם את השגחתו ית"ש.

ולקבוע זאת עמוק עמוק בלב. ואזי לחוש שאני נמצא בידיו ית"ש, ובזה לשמוח שמחה יתירה, בעצם כך שהנני נמצא בידיו ית"ש בלבד.

בני של שמחה

שאלה:

הרב ענה פעם שמי שהוא בעל אמונה שלימה, לעולם לא היה בוכה אלא רוקד משמחה תמיד. איך זה מסתדר עם גדולי עמינו - כיוסף הצדיק שכמה פעמים כתוב שבכה, דוד המלך, שמפורש כתוב שבכה מצער על ייסוריו וכו' ועוד בכי מופיע כמה וכמה פעמים גם בהקשר רחל, אברהם וכו'?

תשובה:

יש בכי של שמחה ותענוג. ויש בכי שהנשמה בוכה, כי מצטרפת לצער ובכי השכינה. ויש בכי של חוסר זיכרון באמונה, מצד הגוף והנפש הבהמית הבלתי מזוככים בשלמות.

כללות מצב הדור

שאלה:

אסירי תודה אנחנו על התשובות המחכימות שהרב טורח ומשיב, ושוב חוזר להשיב כרבי פרידא בשעתו, ואנו נקיים בעצמנו לא הביישן למד, ובאנו בזאת לבקש מהרב שירחיב לנו היריעה בענין ששאלנו על מחיצה בשמחות, וגם בענין ריקודי נשים מול המצלמה, ועל השאלה האחרונה השיב לנו הרב: "אין איסור מדינאי, אולם אינו ראוי כלל וכלל לבת ישראל. ובמקום שחוששים לפגיעה במשפחה ניתן להקל, או במקום שזה צורך נפשי חזק לבת עצמה, וכל זה דיעבד של דיעבד של דיעבד". ילמדנו רבינו, א. האם הרב סומך בזה על דברי הלבוש (מנהגים לו) שכתב: "אמרו בספר חסידים [סי' שצג] כל מקום שאנשים ונשים רואין זה את זה כגון בסעודת נישואין אין לברך שהשמחה במעונו, לפי שאין שמחה לפני הקב"ה כשיש בו הרהורי עבירה ע"כ, ואין נזהרין עכשיו בזה, ואפשר משום דעכשיו מורגלות הנשים הרבה בין האנשים ואין כאן הרהורי עבירה כל כך, דדמיין עלן כקאקי חיוורא מתוך רוב הרגלן בינינו, וכיון דדשו דשו". כלומר שמה שיש

להקל בדיעבד של דיעבד הוא מחמת שכיום הנשים מורגלות ביננו, כי באמת היום כולנו מעורבבים בציבור שלנו, אם במרכולים שמסתובבים אלו בצד אלו, ואם בתור לקופות, ובתחנות האוטובוסים וגם באוטובוסים עצמם, וכמובן במרחב הציבורי ברחוב ובכל מקום כינוס רבים, וגם כמובן בשמחות המשפחתיות. וא"כ מה לי תמונה או סרט, ומה לי מפגש בתחנת האוטובוס, וכשם שאין הנשים נמנעות מלעמוד כך בפרהסיא ברחובה של עיר אף שיש מי שצופה בה, כך גם אין להן להמנע מן הדין מלעמוד מול המצלמה, אע"פ שאח"כ יגיעו התמונות או ההסרטים לידי זרים, דכיון דדשו דשו. האם כך היא ההסתכלות? ב. האם באמת המציאות העגומה של הערבוב בזמנינו יוצרת איזו קולא בעיני ההפרדה וההסתכלות עכ"פ בדיעבד, וזהו הלימוד זכות שהרב כיוון בתשובה הנ"ל שכתב: "הלימוד זכות שהחוששים נעשו כהים עקב כללות מצב הדור"? שוב תודה ומחילה מכבוד הרב, כי מלאך השם הוא ותורה יבקשו מפיהו, ושכמ"ה.

תשובה:

עיקר הטעם שבשעת מעשה אם מוסרט ע"י אשה אין חשש בשעת מעשה. וכן אם מוסרט ע"י גבר, בדוחק יש להתיר, מפני שבעבודתו טרוד. ואח"כ מי שבא לצפות בכך, עושה מעשה זה לבדו ואין בכך איסור על מי שהוסרט. וזהו היתר דחוק ביותר לדינא.

כל שמסתכל להדיא אין היתר כלל. ורק כאשר נעשה ממילא, כיוון שהחוששים נעשו כהים, לכך אין חשש כ"כ שיבוא לידי טומאה. כי יש ב' איסורים בהסתכלות. א. לא תתורו. ב. ונשמרת וגו' שלא יבוא לידי טומאה. וכאשר מסתכל להדיא יש לא תתורו, יש על דרך כלל נמשך להסתכל ביופי וכד'. וכאשר מסתכל באופן של ממילא הנקרא ראייה ולא הסתכלות, כל שכהו החוששים נחלש החשש שיבוא ע"י לידי טומאה.

הענין של הרצונות

שאלה:

יש לי שאלה שמטרידה אותי הרבה זמן. אני חיה עם בעלות תשובה. ובעבר גם עם חרדיות מבית. ושמתני לב שבעלי תשובה עובדים את ה' יותר בחיות ובהתלהבות - כי הם מבינים את הערך של התורה וחי את החוסר וכו'..

ומי שנולד לזה לא כולם. אבל הרבה לא עובדים את ה' בהתלהבות והבנת הערך של התורה וכו'.. ולכן חשבתי שמהבחינת הזו כדאי לאדם אולי לרדת ח"ו בשביל שאח"כ יחזור בהתלהבות. והבנת הרך של התורה וכו'..

וכמובן לפי ידיעתי ה' לא רוצה את זה. אז איך? איך אדם יגיע להתלהבות ושמחה בעבודת ה'. כשהוא לא הרגיש מה זה לא לחיות לפי מה שה' אומר? גם בעלי תשובה אומרים שלדעת מושגים ולראות דברים. זה לא כמו לחיות אותם.

בקיצור אשמח מאד אם יש לרב תשובה שתישב את דעתי. ואם הרב מכיר ספר שיוכל לעזור לי בעניין האכפתיות מעצמי. אשמח לשמוע.

תשובה:

ע"י שיתבונן כיצד חסר "פנימיות לחיים" אפילו אם שומרים תורה ומצוות.

רגשות

שאלה:

א. אדם שההרגש החיובי שלו יותר חלש רגש של אהבה לא פעיל כביכול וגם הרגש שלך שמחה לא "מופעל" כל כך מה יש לעשות?

דבר זה יכול לבוא לידי ביטוי לדוג' בשמחת תורה שכמעט כולם ממש מרגישים שמחה גדולה ורוקדים יחד עם הספר תורה ואני לא מרגיש כלל דבר, לא מדובר שמרגיש עצב אלא נייטרלי

מסתמא זה דבר שבמהלך החיים כך נהיה כי הרי ילד קטן תמיד שמח והרגשות שלו פועלים חזק מאוד השאלה מה יש לעשות ? או יכול להיות שזה שילוב שפשוט כך נפשו של האדם ?

תשובה:

א. אין מושג "לא פעיל", אלא "יותר חלש". נצרך למצוא את הנקודה שבו כן פעיל ולהרחיבו.

שאלה:

ב. האם הומופאטיה זה דבר שיכול לעזור?

תשובה:

ב. כן, כאשר נעשה כראוי ע"י מומחה.

נפש האלוקית

שאלה:

שלום רב מה היא הנפש האלוקית ומה ההבדל בינה לבין הנשמה

תשובה:

נפש האדם נחלקת לחמשה חלקים, נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. נפש - כח המעשה. רוח - כח הדיבור. נשמה - מחשבה. חיה - חיבור למקור החכמה. יחידה - רצון, עד כדי שמחה, שהוא שלמות הרצון.

חשבון הנפש

שאלה:

שמעתי ממשפיע אחד שאדם שנוטה מאד לעצבות או לבקר עצמו על חסרונותיו, התשובה שלו באלול אינו לחשוב על החטאים או על החסרונות שלו אלא הוא צריך רק לעבוד על שמחה ורק להודות לה' על כל מה שיש לו. האם זה נכון בעבור אדם כזה (ובאמת אני חושב שיש הרבה בנ"א כאלה)?

תשובה:

לבדוק שלא עובר עבירה בפועל. וזולת כך תקופה מסוימת יעסוק במעלות נפשו, כמו שנתבאר בהרחבה בספר "הכרה עצמית", ואחר שנתאזן ישוב לחשבון נפשו בחלקו הבלתי מתוקן.

כל השאלות והתשובות הן מהארכיון של בלבבי - "שאל לבי"

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 · 12>4>2 718.521.5231 USA

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון bilvavi231@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים · הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.502.2567

02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 books2270@gmail.com